

POSUDEK OPONENTA
na uznání diplomové práce za rigorózní práci

POSTAVENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU V RÁMCI NORMOTVORBY EU

kandidát: **Lukáš Mazura**

oponent: **Doc. JUDr. Pavel Svoboda, Ph.D., D.E.A.**

Předložená práce po formální stránce splňuje co do rozsahu i zpracování nároky kladené na rigorózní práci.

Po **obsahové stránce** se práce zabývá tématem vhodným pro rigorózní práci. Téma je originální a málo zpracované v odborné literatuře. Zpracování je originální, pracuje s domácí i zahraniční literaturou, bohužel jen v angličtině. Práce obsahuje i úvahy de lege ferenda.

Cíl práce kandidát vymezuje takto: (s.2): Dochází ze strany orgánů EU při přijímání legislativních aktů k užívání neformalizovaných procedur, které mají vliv na podobu přijímání legislativních aktů?

Kritické obsahové poznámky:

- S.11, poslední odst.: Tvrzení o tom, že EU nemá pravomoc přijímat primární právo, by bylo vhodné trochu relativizovat ve světle čl. 48 SEU, kde je orgánům EU vymezena poměrně důležitá role.
- S.17: Teze, že členové národních parlamentů a jim odpovědných vlád zastupují občany EU v Radě, by zasloužila lepší argumentaci. Rada EU totiž není nadnárodní orgán a občany EU může zastupovat pouze nadnárodní orgán. Zastupuje snad premiér Babiš občany EU z Portugalska? Na rozdíl od českého europoslance či člena Komise podle názoru oponenta nikoliv.
- S.31: u rozboru C-643&647/15 Slovensko, Maďarsko v. Rada by stál za větší zdůraznění formalistický přístup SDEU, který je zcela v rozporu s jeho jinak neformálním přístupem k právním aktům: srov. C-22/60 Elz; C-307/81 Aluisisse Italia; C-322/88 Grimaldi; C-303/90 Francie v. Komise, kde SDEU razí zásadu, že pro právní účinky unijního aktu je důležitý obsah a ne označení. Uplatnění takového neformálního přístupu by ovšem v dané kauze nutně vedlo ke zrušení aktu, týkajícího se citlivé oblasti – migrace, takže se lze ptát, zda nešlo o politicky motivované rozhodnutí SDEU (podobně jako Wightman, Gascogne, Pringle).
- S.41, 2. odst., ad tvrzení, že zásadní role Evropské rady při přijímání legislativních aktů ve stadiu před předložením návrhu legislativního aktu není formálně zakotvena: čl. 15/1, 1. věta SEU říká jednoznačně, že „Evropská rada

dává Unii nezbytné podněty pro její rozvoj a vymezuje její obecné politické směry a priority.”

- S.48, 2. odst.: bylo by zajímavé vyjasnit, proč autor zvolil nařízení o geoblockingu jako studijní případ, když u tohoto předpisu neproběhlo ani druhé, ani třetí čtení.
- S.72: při úvahách o trialozích je zajímavá otázka flexibility mandátu od pléna EP, umožňující dospět ke kompromisu, tj. otázka míry závaznosti mandát vyjednávačů EP. Kdyby nebylo možno se od mandátu při jednáních vůbec odchýlit, byla by možnost dosažení kompromisu nulová. U některých výborů se proto vyvinula praxe, že v průběhu trialogových jednání dojde k hlasování stínových zpravodajů, jejichž hlasy odpovídají váze politické skupiny, kterou zastupují.
- S.88, konec 2. odst: Je třeba více vyargumentovat, proč trialogová jednání poškozují principy dělby moci a právního státu, zejm. když něco podobného nekonstatoval Tribunál zejm. ve věci T-540/15 De Capitani, jak správně popisuje autor na s. 98. Navíc je třeba upozornit, že princip dělby moci se v EU neuplatňuje, je nahrazen principem institucionální rovnováhy.
- Přejedání s.88/89: s tvrzením o vytlačování zástupců euroskeptických skupin a méně schopných členů Parlamentu nelze absolutně souhlasit: na volbu zpravodaje existují pravidla, jejich aplikace se koná v rámci schůzí koordinátorů, tj. všechny politické skupiny jsou zastoupeny v poměru své síly; jsou přítomni stínoví zpravodajové za jednotlivé politické skupiny, předseda výboru je volen výborem; bylo by třeba doložit skutečný rozpor s JŘ EP. Obecně řečeno, pokud si někteří voliči zvolí zástupce méně schopné, tak mají, co si zvolili – to je důsledek jejich demokratické volby a ne nedostatku právního státu v EP. V minulém volebním období např. Petr Mach / Svobodní se vůbec nezapojoval do práce výborů – i to má být interpretováno jako vada na straně EP?
- S.89, druhý odstavec: bylo by třeba vyargumentovat, proč se instituce EU používáním trialogů, které přispívají k vyšší efektivitě EU a rychlejšímu legislativnímu procesu, oddalují občanům. Jen proto, že jde o částečně neveřejnou fázi? Není kritika veřejnosti vůči evropskému legislativnímu procesu nesena spíše výhradami na zdlouhavost než na neveřejnost některých částí?
- S.89, druhý odstavec: ad „dostatečné projednání u složitějších a citlivějších návrhů vyžaduje aspoň dvě čtení v EP“: ani tak citlivý návrh jako byla autorskoprávní směrnice na jaře 2019, se plných dvou čtení nedočkal.
- S.89 dole: po dosažení brzké dohody se nevede rozprava na plénu EP, když se tato dohoda byla dosažena v mezích mandátu EP, o němž se ale v plénu hlasovalo a vedla rozprava. Argumentace nedostatečným zapojením veřejnosti proto není na místě.
- S.89, třetí odst.: pro případ další zpracování či publikace této práce je třeba aktualizovat zde uvedené politické realie.
- S.89: Pro širší kontext by pro českého čtenáře kritické pasáže možná bylo vhodné doplnit komparací s českým legislativním procesem, např. s možností podávat pozměňovací návrhy ve třetím čtení mimo intervenci odpovědných

výborů, aby byl zjevné, že i přes kritizovatelné aspekty unijního legislativního procesu je česká realita mnohem horší.

- S.90, druhý odstavec: ad „EP formálně zahajuje trialogová jednání“: i přes zakotvení v JŘ EP, který je závazný jen pro EP dovnitř, trialog je vždy neformální (srov. též T-540/15 De Capitani, bod 68), protože – jak píše i autor, mj. i na s. 98 – nemá zakotvení v primárním právu. Neformální jednání nelze proto formálně zahájit.
- S.101, druhý odstavec, ad tvrzení, že trialogů se komisaři či ministři účastní zřídka: oponent si pamatuje jen velmi málo trialogů, jichž by se komisař neúčastnil, ministři jsou zastoupeni na úrovni velvyslanců. V důsledku toho celá následující pasáž o výkonu pravomoci EU nevolenými pracovníky se jeví jako nepodložená.
- Pro širší kontext by asi bylo dobré čtenáře upozornit, že odchylek od práva EU, které zpětně toto právo akceptovalo i formálně, je celá řada: (i) ve vztahu k EP: změna názvu z Parlamentního shromáždění, grilování, systém spitzenkandidátů, permanentní informování o sjednávání vnějších smluv; (ii) mimo EP: úloha nového předsedy Komise při nahrazování původních kandidátů členských států na členy Komise, ačkoliv má jít o návrh Rady dle čl. 17/7/2 SEU.

Závěr: Práce rozhodně překonává standardy běžné diplomové práce a celkově odpovídá práci rigorózní. Zároveň ale obsahuje argumentačně nedotažená místa, chvílemi nesená i ideologicky, jak ukazují oponentovy kritické poznámky; I přes ně oponent k uznání za práci rigorózní **doporučuje**, ale jen **s výhradou uspokojivého vyjasnění oněch připomínek při obhajobě**.

V Praze dne 15.10.2019

Doc. JUDr. Pavel Svoboda Ph.D., D.E.A.